

Havnin er nógv broytt hesi seinastu fimmti árin. Fyrra myndin sýnir Havnina fyrst í sjevtíárunum – seinna myndin er tikin í Niels Finsensgøtu, gongugøtuni, fyrst í sekstíárunum. Vit síggja býráðshúsini, sum tá hýstu Føroya Læraraskúla, Meiningheitshúsið, sum nú er býráðssalur og handilin hjá Thomas Dam. Tey bæði ovastu húsini máttu dvina fyrri tíðarinnar tonn...

minuttir høvdu tey klárað at hildið saman. Men tey sum lógu í kirkjugarðinum, høvdu ligið leingi. Hjá teimum vóru triggir minuttir sum túsund ár, og túsund ár sum triggir minuttir. Tey høvdu verið her á Guðs grønu jørð, men høvdu ikki verið til roynd hjá Sofusi og ikki var tað Johanna, ið helt vakt yvir teimum.

Nei, tað var øll Havnin, ið lá yvir tí stilla kirkjugarðinum og gav teimum deyðu frið-sælt glámlýsi úr Vágsbotni og Skipasmiðjuni.

Nøkur gøtuljós stóðu við Dalagøtuna og mongaðu seg upp í døkka, dimma glámlýsi og prædikaðu Guðs frið á jørð og í menniskjunum góður tokki og vælsignaðu tey deyðu í tí myrku grøvini. Hetta vardi fleiri ferðir triggjar minuttir, meðan sitið varð framman fyri gluggan í Jóannes Paturssonargøtu aftan á ein strævnar dag saman við Sofusi og Johannu Jensen.

Løturnar fóru at fækkast framman fyri vindeygad dygst við Gamla kirkjugarðin. Niðurteljingin var byrjað. Her stóð eingin Johanna Jensen framman fyri tær og hugdi at klokkuni. Tað var óneyðugt, tí stundarløturnar drógu seg sjálvar opp á tráð. Tær høvdu verið nógvar og góðar.

Absalon og Gertrud vóru tvey musisk menniskju, hann sum handverkari og hon sum góður sangari. Onkuntíð trampaði hon í gólvið fyri at fáa okkum upp at syngja. Hon hevði eitt gott klaver í stovuni. Hetta kvøldið upp undir jól 1966, nú blómubúðin Orkidé hjá Gertrud og Absalon hevði fett sær á í Jóannes Paturssonargøtu, var ein boðannardagur av teimum frægu. Henni dāmði sera væl sang og somuleiðis okkum.

Hon bað okkum hetta kvøld 14. desember 1966 koma upp at syngja.

– Nu skal við synge jule-salmer.

Gertrud var dansk..

– Vi skal også synge den der: Der flyver så mange fugle. Jóannes Nolsøe setti seg við klaverið. og vit sunðu

jólaløg og ikki at gloyma: Fra Halum til Bælum, Nonnen hun sang i det hellige kor, Der flyver så mange fugle, Barn Jesu, sum í krubbu lá og ikki at gloyma: Teir heilagu kongarnar og Kúrur tú lítlí sangfuglur mín.

Her var rómur og Himmalin var á Guðs grønu jørð, sjálvt við Gamla kirkjugarð.

Gertrud og Absalon brosaðu. Tey vóru kanska eitt sindur sorgblíð, tí tey vistu, sum var, at hetta var tann síðsta jólakonsertin við Gamla Kirkjugarð við okkum sum sangarum: Eigil, Mortan, Jóannes, Hans Olaf, Jógvan Ólason og greinskrivarinum. Vit sungu so tað gnelti í. Kensluborna lötan rann avstað. Eitt lag, sum ofta var á lofti, tá hýruvni var av tí besta var: Sig nærmer tiden, da jeg må væk, jeg hører vinterens stemme; thi også jeg er kun her på træsk, og haver andensteds hjemme.

Blómuangin frá Orkidé salvaði lötuna í turkis og blómuanga av Bethlehem fløtum.

Absalon vildi altíð hava Gertrud at syngja: Fader vor upp undir endan. Tá vistu vit, at nú vóru triggir minuttir eftir til henda konsert fór at enda.

Gertrud reisti seg úr stóli, og settist við klaverið og sang: Fader vor. Hvør tónasmiðurin var, veit greinskrivarin ikki. Sama ger. Tá var stilt í høll og Absalon mundi óivað minnst farnar lötur saman við Gertrud í ungdomsárum, mandómsárum og nú, har tann styttra tíðin var eftir á hesi fold. Vakra jólaprýðið á borðinum við tí bleiktrandi ljósinum sælaði lötuna, og vit takkaðu Gertrude og Absalon fyri frágerðargóðu stundina her upp undir jól 1966 og ynsktu teimum gleðilig jól. – Ja, somuleiðis, varð svarað.

» – Ja, de synger godt, de drenge det må jeg sige. De burde lære at synge. Nej hvor var det dejligt.« Hoyrdu vit Gertrude siga við Absalon. – Ja det synes jeg også.

Kirkiuørdurin lænti tær

ævigar lötur í surrealistiskum stíli. Ímillum greinar og steinsettan garð flættaði ljósið seg í bíbilskar lyndir av blinkstrandí ljóstinum. Vátar greinar og vátir steinar lósu stillisliga Faðir vár saman og vælsignaðu tey, ið búðu so nær teimum sovandi deyðu.

Niðri á Áarvegnum stóð jólatræið. Tað hevði fest røtur á eini flotoyggj, ið rak við vindi og streymi á Áarvegnum. Oyggjin var Litla oyggj. Træið hugdi at sín-um býarbørnum og helt tey vera vældæmd upp undir jól. Sjálvt Jóa og Jóannes við trillubørini vóru kinnareyðir, nú jólini nærkaðust. Purpurhinna lá um kjálkarnar á børnunum í tí frostkláru luftini, ið spældi sær aftan fyri

Gamla Bókhandilin. Har vóru eisini purpurreyðar lindir, sum nágaðust upp í violettum og turkislittum dúntámi úr glógvandi himnatinum. Jólahýrurin var í trøum og greinum, í andlitsbrøgdum á eldri og yngri og í húsatekjum víða um í Havnini.

Frelsunnarherurin kom oman eftir Áarvegnum við Kalla á odda og Ólavi í Horni við stórutrummu. Hann slerdi so taktfast á trummuna, ið gnelti ímillum stein og múr og fekk træið á Litlu oyggj at hella vanga av hesum hvølla bresti. Træið visti um frelsunnarherin og stórutrummu hjá Ólavi í Horni og frøddi seg yvir henda sermerkta, eggjandi tónleik. Fólks steðgaðu á og

vildu hoyra horntónleik og eitt orð á vegnum frá obertinum í hesum litla hópi. Hon var norsk og læt lívsorðið tóna millum manna, sum norðmenn gera, ið hava ein boðskap at bera. Teir ljóða, sum um teir píska seg sjálvar upp í skúm við einari kenslubornari gráturødd ... og løgið tykist tað, hetta dámar føroyingum. Lúðrasveinarnir í frelsunnarherinunm við tí hvítu nótaskuni og teimum myrku klæðunum, kvinnurnar undir kýsa og menninir undir kasjetti, lótu tónarnar fara um Vaglið: Once in Royal David City.

Her stóðu vit nakrir læraraskúla næmingar av bygd, og tugdu hesa löt. Vit høvdu hildið saman allar hesar dag-

ar og vóru drignir at hesum orðum og tónleiki. Her stóð Mortan, Eigil og Jóannes sunnan av landi. Her var Jógvan, Hans Olaf og greinskrivarin norðan av landi og skuldu nú brynja seg út til at fara undir læraryrkið komandi ár.

Oman eftir Áarvegnum kom ein serlingur, væl úr hondum greiddur sveinur í koti, reyðhúgvu, knæbuksum og húðaskóm, og leiddi eitt ross. Hann hoyrði ikki til rit-høvundarnar, ið plagdu at steðga á Litlu oyggj, men var ein heimføddur heimsborgari, ein oyggjabúgví. Í honum var væl av skaldskapi. Hann plagdi at vitja á Støðini í Fuglafirði og var katolikkur. Her las hann katólskar bønir, tá ið hann legði seg. Hetta var Theodor.

Hann hevði altíð mynd av Mariu moy við sær, sum hann hongdi upp á veggini, har hann svav. Hetta gav honum tryggleika og kenslu av, at andin frá krubbuni eisini kundi røkka til Toftagøtu í Fuglafirði.

Tann einsamalli oyggjabúgvinn við rossinum – "asnaðinum" flutti seg millum mann- amúgvuna og fór beina leið til Bethlehem.

Tær myrku, rundu brillurnar bóru brá av, at síggja okkurt forborgið. Hann sá... hann sá stjórna mitt á Áarvegnum hann sá barnið í krubbuni og var á veg at tilbiðja tað. Hann vildi fella á knæ og lesa nakrar katólskar bønir við krubbuna. Navnið Theodor - hugsí eg- merkir Guðs gáva. Hann vildi hella av anda sínum út yvir hesa himmalsku Guðs gávuna í Havnini eitt myrkt desemberkvøld 14. desember 1966... hann hugdi niður fyri seg og var á veg... og sá, at hann um nakrar minuttir var við krubbuna. Ja, kanska vóru bert triggir minuttir eftir, so kundi hann lesa sínar katólsku bønir við staðið, har barnið lá. Ja, um triggjar minuttir....

Frits Johannesen

